

Principper og værdier - hæmsko eller udviklingsgrundlag?

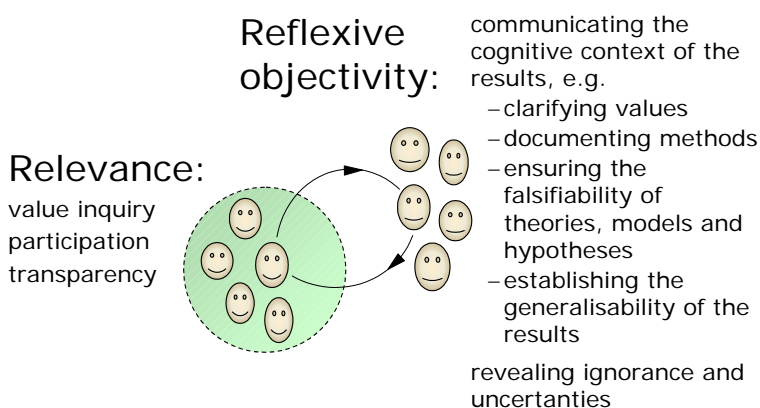
Hugo Fjelsted Alrøe, FØJO

Hvad betyder det for forskningen at der fokuseres på økologisk integritet i strategien? Det betyder at forskningen er nødt til at forholde sig de principper og værdier der lægges til grund for økologisk jordbrug. Og dermed også at forskningen må afklare og forklare den rolle værdierne spiller i forskningsprocessen.

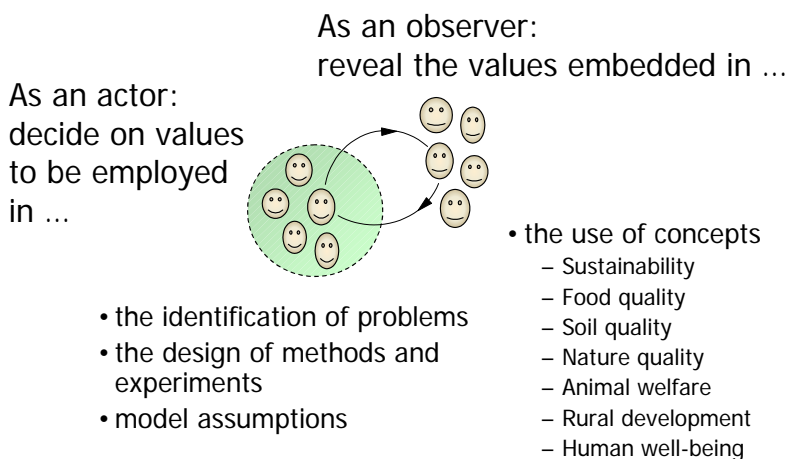
En måde at håndtere værdier i forskningen og samtidigt have en høj forskningsfaglig kvalitet, er at gøre deres rolle meget eksplicit og skelne mellem de dele af processen som værdierne skal have indflydelse på (forskningen som aktør) og de dele som de ikke skal have indflydelse på (forskningen som observatør). Dermed kan man undgå de to faldgruber:

1. at forskningens resultater mangler relevans for økologisk jordbrug
2. at de økologiske værdier direkte former resultaterne

Criteria for doing good science



Communicating values



FØJOs vision er at forskningen skal bidrage til udviklingen af økologiske fødevarer systemer og en bæredygtig erhvervs- og samfundsudvikling. Den økologiske forskning kan være med til at udvikle alternative veje for jordbrug og samfund. For at kunne bidrage til en sådan udvikling må man sætte sig ind i økologiens værdigrundlag og principper, for det er dem der udstikker en kurs for den fremtidige udvikling.

Blot at følge nuværende regler er ikke nok, se fx på:

- konventionel fodring og gødskning (reglerne er et kompromis og peger ikke fremad)
- dyrevelfærd, forarbejdning og distribution (reglerne er ikke færdigudviklede og kan derfor ikke vejlede forskningen)

Hvis man blot ser på de gældende regler bliver forskningen enten en konservativ faktor (der kun udvikler indenfor de gældende regler) eller en forstyrrende faktor (der nok er kritisk, men ikke konstruktivt kritisk, fordi den ikke kender kursen). Ofte er der også behov for at forskningen medvirker til udvikling af regler på nye områder.

For nogle vil principperne fremstå som en hæmsko for udviklingen, og det er klart at de økologiske principper og værdier sætter nogle grænser. Men samtidig udgør de et grundlag for udviklingen af økologien. Forskningen er kun i stand til at være proaktiv og konstruktivt fremadskuende hvis den forholder sig kritisk til den gældende praksis og regler på basis af de grundlæggende værdier og principper.

Det udelukker naturligvis ikke at forskningen også forholder sig konstruktivt kritisk til værdierne. Som konsekvens af en sådan kritisk stillingtagen har FØJO i sin strategi valgt at tage udgangspunkt i tre etiske principper for økologisk jordbrug.

